

KANCELARIA ADWOKACKA

ul. Kazimierza Wielkiego 82, 30-074 Kraków
adwokat

Andrzej Majsak

tel/fax 12/ 6382128; 600 411 991; e-mail: andrzej.majsak@adwokatura.pl

Kraków, dnia 6 maja 2016 r.

Stowarzyszenie Autorów ZAIKS
ul. Hipoteczna 2
00-092 Warszawa

Związek Artystów Wykonawców
STOART
ul. Nowy Świat 64
00-357 Warszawa

Związek Artystów Wykonawców
SAWP
ul. Tagore 3
02-647 Warszawa

Związek Producentów Audio-Video
ZPAV
ul. Kruczkowskiego 12 /2
00-380 Warszawa

Dotyczy: zmiany systemu pobierania opłat licencyjnych z tytułu zwielokrotniania w formie cyfrowym utworów, artystycznych wykonania oraz fonogramów i wideogramów muzycznych na nośnik cyfrowy w celu ich odtwarzania.

Działając w imieniu Polskiego Stowarzyszenia Prezenterów Muzyki DJ Union, z siedzibą w Krakowie, zarejestrowanego w KRS za nr 000036729, pełnomocnictwo w załączeniu (zwanego dalej „Stowarzyszeniem”), **zwracam się** do działających w Polsce organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi do artystycznych wykonania oraz prawami pokrewnymi do fonogramów i wideogramów (odpowiednio ZAIKS, STOART, SAWP oraz ZPAV, dalej zwanymi łącznie również: „OZZ”) **z prośbą o podjęcie działań w celu zmiany modelu pobierania opłat licencyjnych z tytułu zwielokrotniania w formie cyfrowym utworów, artystycznych wykonania oraz fonogramów i wideogramów muzycznych na nośnik cyfrowy w celu ich odtwarzania.**

Wskazany powyżej sposób zwielokrotnienia utworów, artystycznych wykonania oraz fonogramów i wideogramów dotyczy przede wszystkim zawodowej działalności prezenterów muzyki – DJ`ów, tj. środowiska, którego interesy reprezentuje Stowarzyszenie.

Z uwagi na współczesne uwarunkowania techniczne, odtwarzanie przez DJ`ów utworów, artystycznych wykonania oraz fonogramów i wideogramów w trakcie imprez w klubach muzycznych wiąże się z koniecznością ich wcześniejszego zwielokrotnienia na nośnik cyfrowy. Jest to podyktowane względami technicznymi oraz funkcjonalnymi, albowiem realia pracy współczesnego prezentera muzyki, w tym przede wszystkim sprzęt, na jakim obecnie DJ`je pracują w klubach, wymagają wcześniejszego przegrania na nośnik cyfrowy, przeważnie na dysk twardy komputera, materiału muzycznego odtwarzanego następnie w trakcie imprezy.

Pomimo, iż zwielokrotnienie utworu (artystycznego wykonania, fonogramu czy wideogramu) na charakter tymczasowy, i z uwagi na wskazane powyżej uwarunkowania techniczne istniejące w klubach muzycznych (zwielokrotnienie jest niezbędnym etapem poprzedzającym odtworzenie muzyki) jest pozbawione samo w sobie samodzielnego gospodarczego znaczenia i służy jedynie odtworzeniu materiału w trakcie imprezy, organizacje zbiorowego zarządzania nie traktują takiego zwielokrotnienia przez DJ`ów jako przypadku tzw. ¹ dozwolonego użytku, o którym mowa w art. 23 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: Prawo autorskie). **Zaproponowane zostało w takim wypadku rozwiązanie w postaci tzw. DJ licencji, które zakłada zbiorczą umowę, w tym wypadku z ZAIKS, STOART i ZPAV, dotyczącą udzielania licencji z tytułu zwielokrotniania w formacie cyfrowym utworów, artystycznych wykonania oraz fonogramów i wideogramów muzycznych na nośnik cyfrowy w celu ich odtwarzania.**

Umowa taka, zawierana bezpośrednio z prezenterem muzyki (DJ`em), posiada szereg mankamentów dla licencjobiorcy, co sprawia, iż stanowi dla DJ`ów działających na rynku muzycznym częstokroć zbyt duże obciążenie finansowe. Umowa zawierana jest na okres roku kalendarzowego i co do zasady wiąże się z koniecznością uiszczenia znacznej, z punktu widzenia przeciętnej działalności DJ`a, opłaty licencyjnej, wynoszącej łącznie 2 000 zł + należny podatek VAT. Powoduje to, iż niezależnie od liczby imprez muzycznych w których uczestniczy DJ, opłata jaką musi uiścić jest znaczna, stanowiąc istotną barierę dla rozwoju jego działalności zawodowej. Dodatkowo, wykonujący działalność zawodową DJ`je niemal zawsze nie są płatnikami podatku VAT i nie mają możliwości jego odliczenia w wypadku zakupienia DJ licencji, stąd też rzeczywisty koszt ponoszonej przez nich opłaty wynosi 2460 zł. Przewidziany w DJ licencji przypadek naliczenia niepełnej opłaty rocznej (§ 5 ust. 2) ma zastosowanie jedynie w wypadku zawarcia umowy w trakcie roku kalendarzowego i dotyczy w praktyce bardzo wąskiej grupy DJ`ów rozpoczynających działalność w trakcie roku kalendarzowego. DJ nie ma możliwości wykupienia DJ licencji na określony dzień czy miesiąc, w związku z tym prezenterzy, którzy np. planują jedynie działalność w początkowym okresie roku czy też dłuższą przerwę w trakcie roku kalendarzowego zmuszeni są do uiszczenia pełnej opłaty rocznej za DJ licencję, co przy panujących obecnie na rynku stawkach dla DJ`ów stawia

pod znakiem zapytania opłacalność ich działalności zawodowej.

Praktyka funkcjonowania DJ licencji dowodzi, iż jej wprowadzenie nie przyniosło oczekiwanych rezultatów, zarówno po stronie OZZ, jak i środowiska prezenterów muzyki. Przyjęcie modelu, w którym opłatę licencyjną za zwielokrotnienie utworu w celu jego odtworzenia ponosi DJ z przyczyn praktycznych wymusiło rozwiązanie polegające na zaproponowaniu umowy zawieranej na dłuższy czas (opracowanie systemu pobierania od DJ'ów opłat za poszczególną imprezę w klubie w praktyce byłoby co najmniej znacznie utrudnione). To z kolei wpłynęło na wysokość opłaty licencyjnej, która dla przeważającej części środowiska stanowi barierę uniemożliwiającą prowadzenie działalności zawodowej. W efekcie liczba wykupywanych licencji nie jest wysoka, co z kolei przekłada się na znacznie niższy niż oczekiwany przez OZZ poziom wpływów z opłat licencyjnych. Mniejsza od spodziewanych suma wpływów z licencji skutkowała inicjowaniem przez OZZ kontroli policyjnych w klubach, co spotkało się z negatywnym przyjęciem w środowisku prezenterów. Ze strony środowiska (co znajduje potwierdzenie w licznych wypowiedziach na forach internetowych czy portalach społecznościowych) pojawiły się również zarzuty tolerowania korzystania przez DJ'ów posiadających DJ licencję z materiałów pochodzących z nielegalnych źródeł. Ma to związek ze sposobem przeprowadzania kontroli w klubach, gdyż w razie stwierdzenia posiadania DJ licencji policja odstępowała od badania, czy prezenterzy wykonali kopie materiału muzycznego pochodzącego z legalnego źródła.

W związku z powyższym Stowarzyszenie proponuje zmianę sposobu pobierania opłat licencyjnych z tytułu zwielokrotniania w formacie cyfrowym utworów, artystycznych wykonania oraz fonogramów i wideogramów muzycznych na nośnik cyfrowy w celu ich odtwarzania, poprzez zaniechanie stosowania wskazanej wyżej DJ licencji i wprowadzenie systemu pobierania opłat w tym przedmiocie od właścicieli klubów i dyskotek. Rozwiązanie takie wiąże się z szeregiem realnych korzyści, jak i również urealnieniem wysokości należnych OZZ opłat licencyjnych.

Propozycja Stowarzyszenia zakłada, aby opłata licencyjna za zwielokrotnienie w formacie cyfrowym utworów, artystycznych wykonania oraz fonogramów i wideogramów muzycznych na nośnik cyfrowy w celu ich odtwarzania była uwzględniana w umowach zawieranych z klubami muzycznymi oraz lokalami z tłem muzycznym, w których odtwarzana jest muzyka z nośnika cyfrowego, na który została zwielokrotniona w celu odtworzenia z innych nośników legalnie wprowadzonych do obrotu. Dotyczy to lokali, gdzie występują prezenterzy muzyki, bądź także jest odtwarzany materiał z przygotowanych wcześniej ku temu nośników (lokalne z muzyką w tle, kluby taneczne, itp.). Z uwagi na wypracowany system pobierania przez OZZ opłat tantiemowych od właścicieli klubów muzycznych i lokali, w prowadzenie postulowanego rozwiązania wymagałoby jedynie opracowania i kalkulacji dodatkowej opcji w standardowej umowie zawieranej z klubem / lokalem.

Wprowadzenie takiego systemu upowszechniłoby ponoszenie opłat licencyjnych za zwielokrotnienie utworu w celu jego odtworzenia. Wprowadzenie opłat w niskiej wysokości, naliczanych np. od liczby imprez muzycznych, nie niższej jednak niż określona kwota w miesiącu dla klubów oraz lokali z tłem muzycznym, dzięki powszechności i tzw. efektowi skali

niewątpliwie doprowadziłoby do zwiększenia wpływów OZZ z tytułu opłat licencyjnych z tego tytułu. Jednocześnie zdjęłoby z presterów muzyki ciężar ponoszenia bardzo wysokich opłat licencyjnych niejednokrotnie uniemożliwiających wykonywanie działalności zawodowej na zasadzie rachunku ekonomicznego i wprowadziłoby adekwatne powiązanie opłaty za zwielokrotnianie z liczbą dokonanych prezentacji na imprezach.

Wprowadzenie postulowanych zmian niewątpliwie poprawiłoby komfort pracy presterów muzyki w klubach, w szczególności zakończyłoby budzące kontrowersje kontrole policyjne w obecnym kształcie przeprowadzane z inicjatywy OZZ oraz uczyniłoby bezprzedmiotowym zarzut tolerowania tzw. piractwa muzycznego. W razie wprowadzenia postulowanych zmian jedyne, co podlegałoby kontroli w odniesieniu do DJ'ów to legalność materiałów (utworów, artystycznych wykonań oraz fonogramów i wideogramów), z których DJ dokonał kopii, odtwarzanej następnie w klubie / lokalu. Policja i Inspektorzy OZZ mogliby zająć się ściganiem tylko lokali / klubów unikających opłat z tytułu tantiem za publiczne odtwarzanie, a kontrola DJ sprowadzałaby się jedynie do kontroli rachunków za zakupione egzemplarze zawierające materiały chronione prawami autorskimi oraz prawami pokrewnymi.

Zmiany nie stanowiłyby także znaczącego obciążenia dla klubów muzycznych czy lokali z muzyką w tle. Jeżeli chodzi o konkretne wartości, Stowarzyszenie sugeruje, iż opłaty mogłyby być niewysokie, przykładowo dla klubów z dyskoteką w wysokości 2,00 zł za jedną imprezę, ale opłata miesięczna nie mogłaby być niższa niż np. 30,00 PLN miesięcznie, oraz np. 40 gr za jeden dzień w lokalach z tłem muzycznym, przy czym minimalna opłata miesięczna nie mogłaby być niższa niż 6 PLN. Przy takich założeniach, dla klubu, jeżeli czynny byłby 30 dni w miesiącu, to opłata roczna wyniosłaby minimum 720,00 PLN czyli 60,00 PLN miesięcznie. Dla Pubów minimalna roczna opłata to 144,00 PLN czyli 12,00 PLN miesięcznie. Wysokość takich stawek nie byłaby znacząco odczuwalna dla właścicieli klubów czy lokali. Nawet w wypadku możliwej przecież praktyki „przerzucania” części w/w kosztów na presterów muzyki, co najwyżej znalazłoby to odzwierciedlenie w wynagrodzeniu za prezentację muzyki w trakcie imprezy, jednak z uwagi na niski jednostkowy koszt opłaty za imprezę, nie stanowiłoby to takiego obciążenia jak koszt poniesienia DJ licencji w obecnym kształcie.

Wprowadzenie wskazanego wyżej modelu opłat, dzięki tzw. efektowi skali, doprowadziłoby do znaczących wpływów z przedmiotowych opłat licencyjnych. Przyjęcie dość zaniżonych szacunków, opartych na założeniu, iż całym kraju jest jedynie 2 tys. klubów z dyskoteką (nie licząc dodatkowych sal tanecznych), czynnych tylko 3 razy w tygodniu (faktycznie przykładowo w Krakowie dyskoteki są czynne cały tydzień, na obszarach wiejskich 2 dni lub nawet 1 dzień w tygodniu, ale za to mają kilka sal tanecznych), a więc bardzo zaniżonej liczby tak klubów jak i dni w tygodniu, prowadzi do następujących wyliczeń: pomnożenie 288 tysięcy imprezo-dni po 2 złote, co daje wpływy na poziomie 576 000,00 PLN tylko z dyskotek, a więc znacznie więcej niż w chwili obecnej wynoszą wpływy z Dj licencji. Do tego należałoby doliczyć lokale z muzyką w tle, przyjmując zaniżoną liczbę 8 tysięcy lokali (pubów) odtwarzających muzykę jako tło przez 30 dni, to w roku daje kwotę 1 152 000,00 PLN. W sumie, z powyższej kalkulacji opartej na bardzo zaniżonych danych, wynika wpływ z opłat licencyjnych z tytułu zwielokrotniania w formacie cyfrowym utworów, artystycznych wykonań oraz fonogramów i wideogramów muzycznych na nośnik cyfrowy w celu ich odtwarzania na

poziomie 1 728 000,00 PLN rocznie, co uwagi na przyjęte założenia jest kwotą znacznie zaniżoną. W kalkulacji nie uwzględniono klubów fitness, klubów tanecznych itp., a w których również jest odtwarzana muzyka z nośnika, na który została skopiowana.

Należy przy tym wskazać, iż proponowany system funkcjonuje z powodzeniem w innych krajach europejskich, takich jak w Niemcy czy Hiszpania, gdzie organizacje zbiorowego zarządzania przerzucają obowiązek zapłaty opłat licencyjnych z tytułu korzystania z utworów na organizatora imprezy (klub). W ramach uiszczania OZZ opłat za odtwarzanie utworów, artystycznych wykonan oraz fonogramów i wideogramów muzycznych w sytuacji, gdy DJ-je odgrywają muzykę z kopii legalnie zakupionych egzemplarzy utworów, kluby opłacają stosownie podwyższoną opłatę licencyjną dla odpowiednich OZZ. W tej sytuacji DJ-je pośrednio partycypują w kosztach opłaty licencyjnej stosownie do ilości imprez, na których odgrywają muzykę, bowiem koszt opłaty licencyjnej od zwielokrotnień utworów wliczany jest każdorazowo w koszt zorganizowania danej imprezy, stanowiąc jego część.

Resumując, wprowadzenie proponowanych zmian wiązać się będzie z urealnieniem opłat z tytułu zwielokrotniania, a w konsekwencji, w wyniku spodziewanego tzw. efektu skali, do podniesienia przychodów z omawianego typu licencji.

Powyżej przedstawione postulaty co do zmiany systemu pobierania opłat licencyjnych z tytułu zwielokrotniania w formacie cyfrowym utworów, artystycznych wykonan oraz fonogramów i wideogramów muzycznych na nośnik cyfrowy w celu ich odtwarzania prezentowane były przez Stowarzyszenie już w przeszłości. Stowarzyszenie wyraża nadzieję, iż wobec doświadczeń związanych ze stosowaniem modelu tzw. DJ licencji, wprowadzenie postulowanych zmian jawi się jako uzasadnione, wiązać się będzie ze zwiększeniem wpływów OZZ z tytułu opłat licencyjnych za zwielokrotnianie, jak też znacząco poprawi komfort pracy prezenterów muzyki.

Mając powyższe na uwadze, wnoszę o podjęcie działań w celu wprowadzenia postulowanej zmiany systemu poboru opłat licencyjnych.

Za stowarzyszenie – pełnomocnik

ADWOKAT
Andrzej Maysak

Załączniki:

- pełnomocnictwo